Akbaba

Hitlerin başına gelenler :
Zafer çelengi!

HAFTANIN ŞAKALARI :

TARİKAT

Geçen hafta gazetelerde, isimleri, cisimleri, resimlerile bir adalet haberi okuduk: Doktorun biri tarikat kurmuş, tanıdığı bir ailenin yedisinden yetmişine kadar, genç, ihtiyar bütün kadınları bu tarikata girmişler, şeyhe mürit olmuşlar!

Yargılanırlarken alınan cevaplara göre, bu bayanlar, doktorun gömleklerini yıkıyor ve suyunu içiyorlarmış!

Nüshan maraz-ı aşka şifa eylemedi hiç,
Ey şeyh-i keramât fürûş ez de suyun iç!

Diyen şairin ruhu şadolsun!

Fakat, bize bu olay, daha ziyade ekonomik bir vaka gibi görünüyor: İnsanların saygı ve sevgi duyguları, daima büyüğe, yükseğe, değerliye karşıdır. Eski çağlarda güneşe, toprağa, ağaca, ateşe tapmazlar mı imiş?..

Harbden evvel, kunduracı camekânındaki yedi sekiz liralık bir iskarpine şöyle alıcı gözüyle bakmak bile aklımıza gelmezdi. Şimdi, yetmiş seksen liralık iskarpinlere âşık bakışlarla göz süzüyor, huzurunda diz çökerek yüzümüzü sürmek istiyoruz!

Eskiden, hazır elbiseci vitrinlerindeki harcı âlem paltoları, pardesüleri âdeta görmeden geçerdik. Şimdi, yerden bir Babıâli temennahile mankenlere doğru yürüyerek, bu yarı iplik, yarı ot elbiselerin, eteklerini öpmeğe can atıyoruz!

Altı yıldır her gün artan kılık kıyafet sefaletine gözlerimiz alıştığı için, insan gördükleri karşısında şaşırıp kalmıyor. Fakat, şöyle yol üstünde durup etrafımıza dikkatle bakacak olursak, patlak pabuç, yırtık pantalon, yamalı ceket arasında, temiz, düzgün, yeni elbise ve ayakkabıya zor rasgeliriz. Eğer, onların da çamaşırlarını yoklayacak olsanız, muhakkak içleri dışlarını yalanlar!

Mahkemedeki tarikat sanıklarının durumunu ancak adalet açıklayacaktır. Şeyh tanıdıkları doktorun gömleğini yıkayıp suyunu ne maksatla içtiklerini bilmem... Ama, eşyada bu pahalılık, bizde bu züğürtlük böyle giderse, yalnız gömleğin kirli suyunu içmekle kalmayacağız, emekli ceketin yakasından pilâvlık yağ bile çıkarmağa çalışacağız!

— Daha sivrilteyim mi?..
— Hacet yok, kocam ikramiyesini alalı bir hafta oluyor!..

Güzel nesir

Yeni şiirin şakşakçısı, makalesinde nesirden de bahsetmeği unutmamış. En yeni, en güzel nesri bize Nurullah Ataç veriyor, diyor!

Nurullah Ataçın nesrini son zamanlarda bilmem gördünüz mü?. Size bir örnek yapıvereyim:

[Şiirde vezin, kafiye arıyormuşsun Hikmet.. Senin bu yaptığına kepazelik derler. Bari gayret et te, mâna da lâzımdır deyiver.. Ne oldu sana böyle?.. Eskiden ne anlayışlı çocuktun sen!.. Bırak o edebiyat goygoycularını.. Okusunlar Tevfik Fikretlerini, Mehmet Âkiflerini, Abdülhak Hâmitlerini gece gündüz.. İstemiyoruz o yıldızları, güneşleri, kehkeşanları.. Süleyman efendinin nasırı çok bile bize!..]

İşte yeni Türk nesri bu imiş!

Yeni nesir!.. Fakat, İbrahim Necmi merhum bütün hayatınca böyle konuşmadı mı?. Bu «Selânik bonmarşesi» nesrinin neresi yeni acaba?.

Çimdik

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH MECMUASI

İDAREHANE
İstanbul, Ankara caddesi, No. 47

Telefon : 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere:
Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

26 Nisan, 1945 Perşembe,
Sayı: 57

20 Kuruş

AKBABA

Yıl : 23 Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Yusuf Ziya Ortaç Sayı : 57

HER HAFTA

BU MİLLETİN AHI!

Altı yıl evvel, yirmi bin lira sermaye ile işe başlayan bir kumaş vurguncusunun masalını okudunuz mu? Şimdi, bu yirmi bin lira, dördüzlerin annesini şaşırtacak bir doğurganlıkla elli milyon lira olmuştur!

Elli milyon lira.. Yani, küçük bir devlet bütçesi!..

Gazetelerin yazdığına göre, villâsında 27 radyo ve hususî santrala bağlı otuz iki telefonu varmış...

Çeşmelerinden şerbetler akan, duvarları billûr, kapıları gümüş, tokmakları yakut ve zümrüt kakmalı, bahçeleri inci döşeli Peri Padişahının sarayı, ak saçlı ninelerimizden dinlediğimiz bir evvel zaman masalıydı. Bay Vurguncunun sarayı ise, Cumhuriyet Türkiyesinin sınırları içinde dikilmiş bir hakikattir!

Fakat bu vurguncular kıralını tanımıyoruz. Fakir kalemlerimiz, bu korkunç servetin karşısında haşmetmaabın ismini yazmaktan bile çekiniyor!

Onu, hepimiz bilmek isteriz. Şu karşı kaldırımdan duvarlara sinerek giden yırtık ceket, şu mektep sıralarındaki değnek bacakları saklıyan yamalı pantalon ve benim şu dirsekleri parlamış biricik esvabım ondan dâvacıdır! Ondan ve yirmi bin lira elli milyon lira oluncaya kadar altı yıl onu görmiyenlerden!..

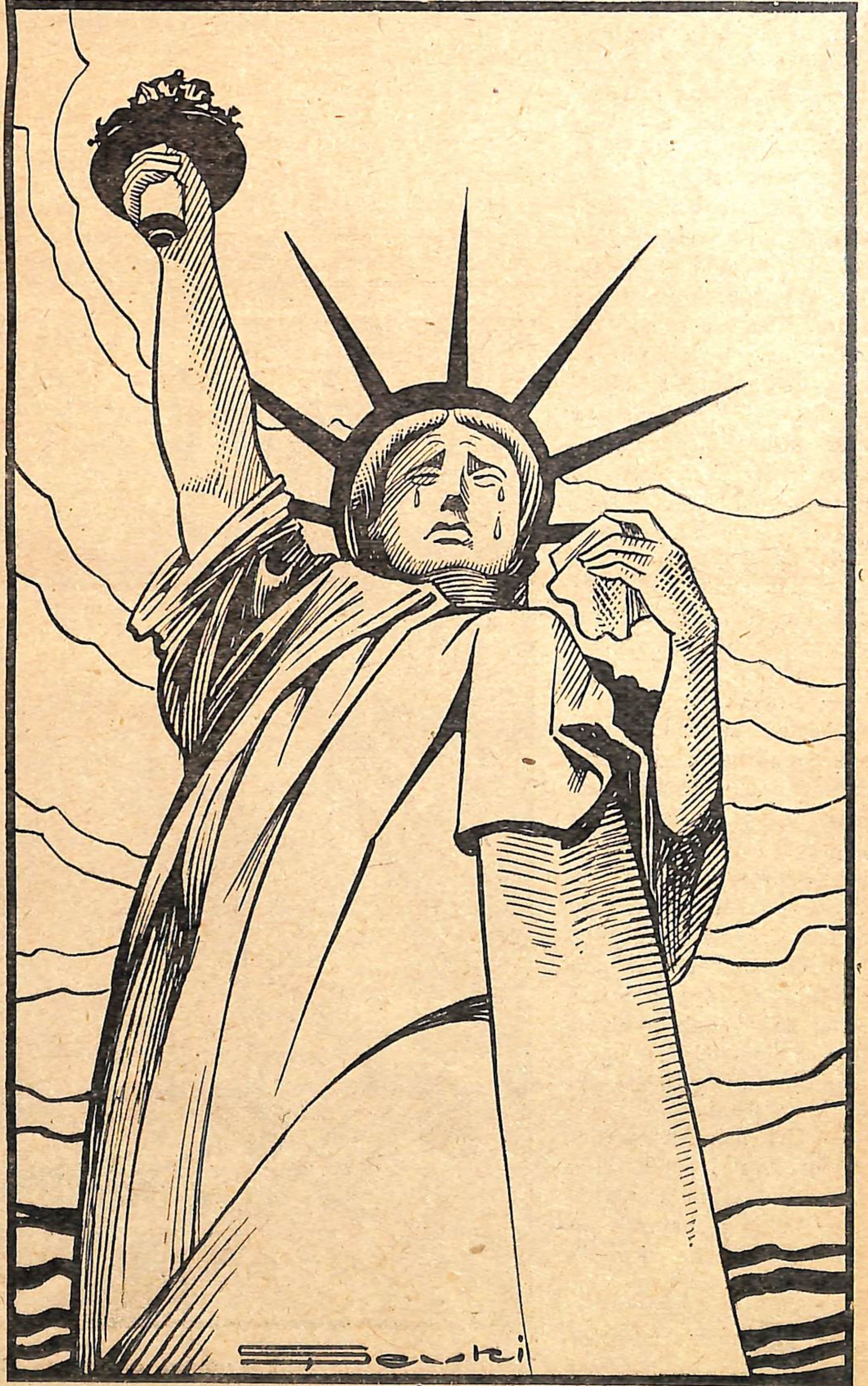
Elli milyon lira...

Yirmi bin lira sermayeyi acaba kaçla çarpmalı ki bu tutarı bulsun?.. Onla çarparsak, iki yüz bin eder!.. Yüzle çarparsak, iki milyon eder!.. Binle çarparsak, yirmi milyon eder!..

Hayır, bırakalım da onu bu milletin âhı çarpsın!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Ruzveltin ölümü karşısında :

Hürriyet heykeli — Nasıl ağlamayım, en kıymetli evlâdımı kaybettim!

ALAYLAR

Muhsin Ertuğrul'la Mülâkat

Sulh konferansını bizim fındık kurdu sekretere bırakarak İstanbula dönmüştüm. İlk ve en mühim olan «Muhsin meselesi» idi. Ortada bin türlü dedikodu dönüyor, gazetelerde anketler, mütalâalar birbirini kovalıyordu. Akbabanın telefonunu açtım:

— Alo, üsdat, zatıâliniz misiniz?

— Kimi arıyorsunuz? Ben üsdat filân değilim, Muhsinim!

— Hah, tamam, üsdatsınız ya işte; bendeniz Görünmiyen Adam, bir mülâkat rica edecektim.

— Çok meşgulüm. Gazetecilerle alış verişim yok. İşlerim başımdan aşkın. Mülâkat edecek vakit nerede? Benimle ancak rüyada görüşebilirsiniz! Öğleye kadar komedi tiyatrosunda, öğleden sonra dram kısmında, gece yarısına kadar yeni tiyatroda provadayım. Müsaadenizle, gece yarısından sabaha kadar da uyuyayım.

— Hakkıâliniz var üstadım, efendim, bendeniz rüyanızda zatıâlinize mülâki olurum!.

— Şırakkk!!!..

Telefon kapandı. Anlaşılan, pek nazik olmasına rağmen, olağanüstü çalışmak üstadı biraz sinirli yapmıştı. Gözü vazifeden başka birşey görmüyordu. Emirlerini dinliyerek hemen o gece rüyalarına girdim. Muhsin hakikaten, tahmin ettiğim gibi, rüyasında bile rahat, huzur nedir bilmiyor, tiyatro meselelerile uğraşıyordu. Beni görünce gülerek karşıladı:

— Gel bakalım Görünmiyen Adam! Şimdi rahat rahat konuşabiliriz işte!

— Üstadım, hayırdır inşallah, istifa etmişsiniz diye duydum!

Muhsin boş bulundu:

— Ya? Pek memnun oldum; biraz dinlenebileceğim demektir.

Sonra kendine geldi:

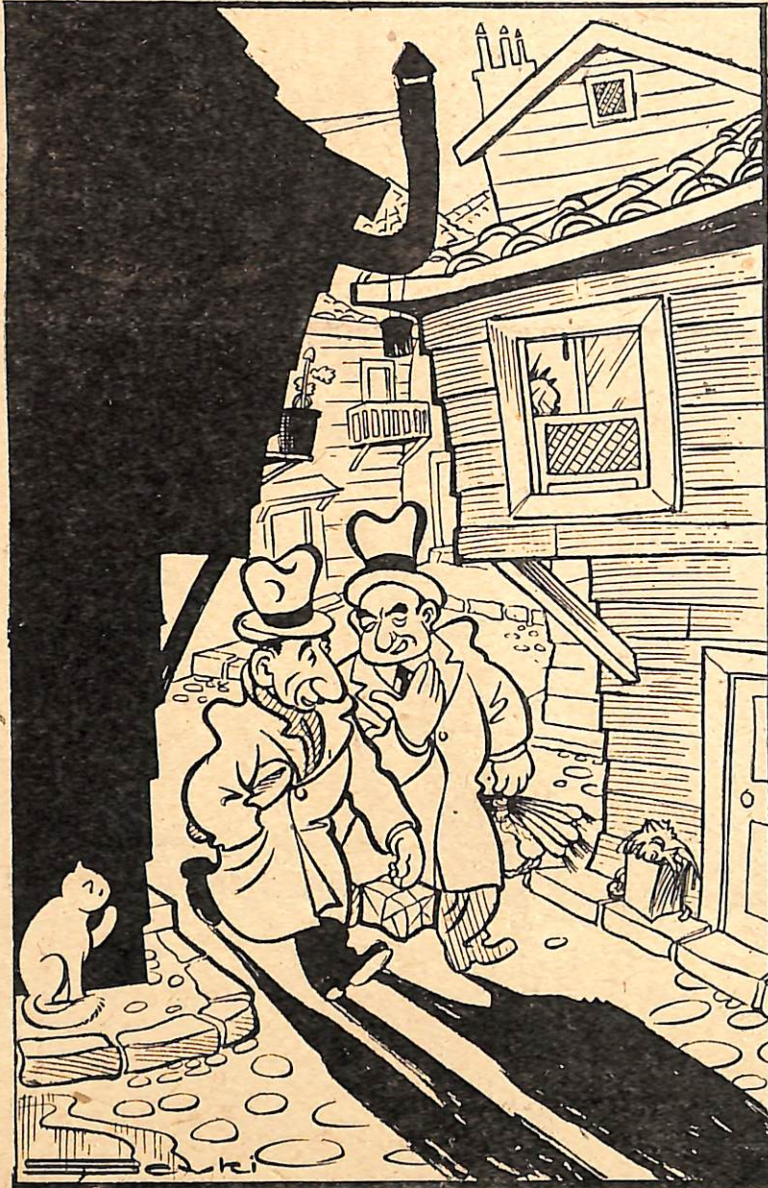
— Kim? Ben mi? Nerede o günler. Mamafih buna sebep te yok. Durup dururken başladığım işleri yarıda bırakmaktan hoşlanmam..

— Demek birtakım işlere başladınız..

— Tabiî. Evvelâ spor yapıyorum. Daha doğrusu yapacağım. Niyetim münekkit geçinen tenkidcilerimi birer birer nakavt etmek. Sonra, yeni bir tiyatro kuruyoruz ki, sanatkârları hep amatörlerden ibaret..

— Şu boyları 1.80 den yukarı olanlar mı?

— Hayır. O dediğin uydurulan yalanların boyu. Bizimkiler uzunlu kısalı gençler, onları yetiştiriyoruz. Othello ile Cyrano üzerinde çalışıyorlar.

— Maşallah, bir aylık ikramiye seni âdeta değiştirmiş...
— Elbet... Saçlarımı kestirdim!

— Cehaletimi mazur görün üstadım. Bu Cyrano dediğiniz facia mı?

— Komedi ama, söz aramızda, bizim delikanlılar okurken facia oluyor..

— Nasıl müsaade ediyorsunuz öyleyse?

— Zarar yok. Asıl meşhur bir şairimiz Türkçeyi güzel söylemek için bu gençleri yetiştirecek...

— Allah Allah.. Bir yanlışlık olmadığına emin misiniz? Bendeniz meşhur şairlerimiz arasında Türkçeyi doğru dürüst konuşanına pek raslamadım: İsterseniz Orhan Velinin, Oktay Rıfatın ve şürekâsının şiirlerine bakın!

— Vardır var. Sen bilmezsin. Hem o şair gençlere şiir nasıl okunur, onuda öğretecek...

— Bereket rüyadasınız üstadım. Zira şairlerimiz içinde şiir okumasını becermekle şöhret kazanmış bir Yahya Kemal vardır... Eğer onu taklidederlerse herkes şarkı söylüyorlar, operaya geldik sanır.

— Onu bunu bilmem, bizim kararlarımız böyle...

— Bari gençlerden memnun musunuz?

— Elbette. Hepsi lise mezunu, içlerinde yüksek tahsil yapmış olanlar da var. Böyle olmasına rağmen bir yazıyı yüzünden gürül gürül okuyorlar! Hattâ içlerinde okuduklarını hemen anlayıp anlatanlar bile var!

— Belediye bir karar verdi üstadım. Duydunuz mu?

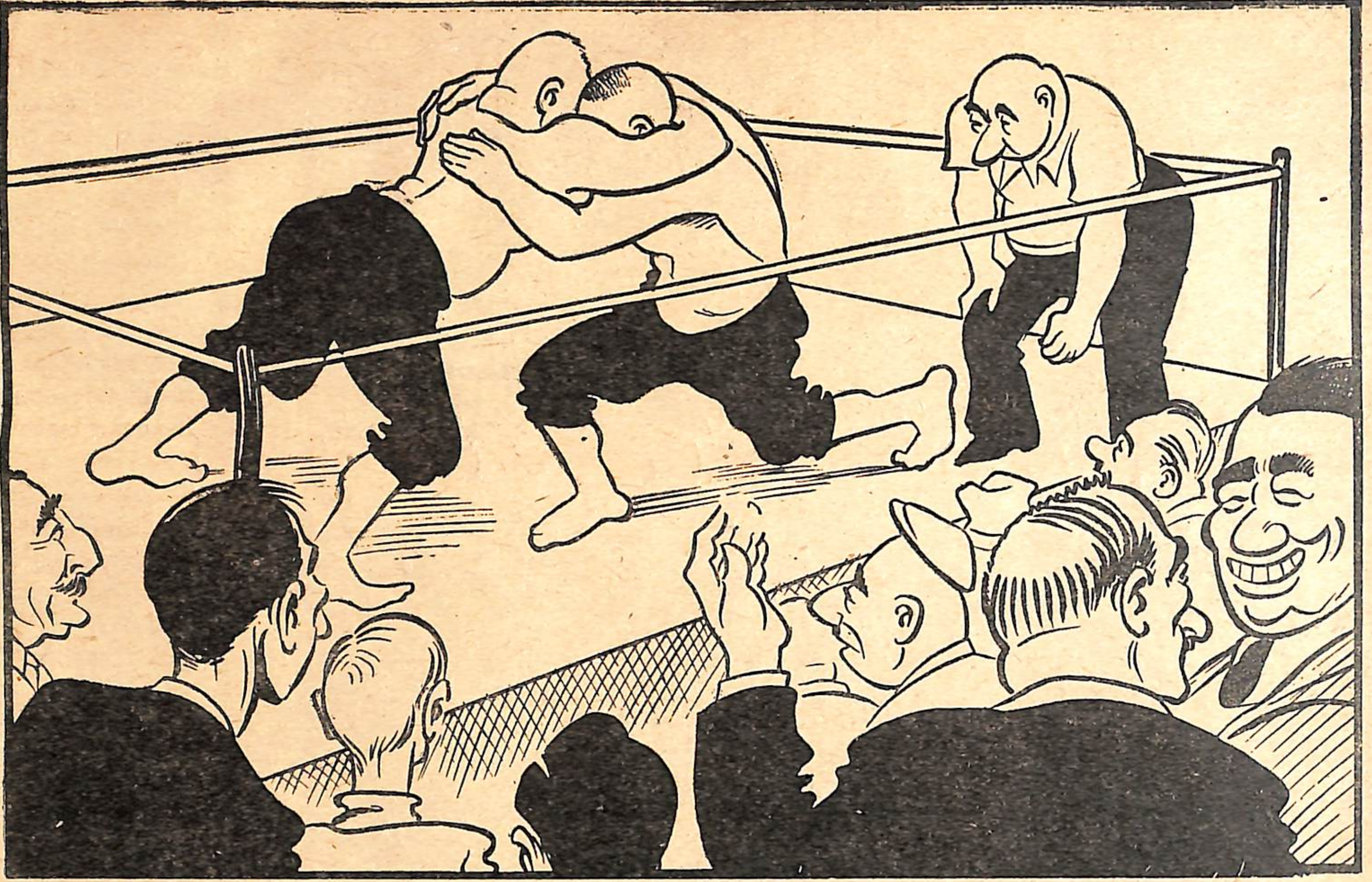
— Belediye birçok kararlar verir. Tabiî duymadım...

— Ama, Şehir Tiyatrosuna ait.

— Öyleyse benim teklif ettiğim olacak.

— Bu karara göre aktörler memur olmaktan çıkacaklarmış..

— Çok doğru.. Aktörler ne memur olabilirler, ne

— Kuru güreş mi zordur, yağ güreşi mi?..
— Yağ güreşi zordur, yağ.. Ticaret Bakanını görmüyor musun neler çekiyor!..

mamur.. Arasıra mahmur olurlar ancak!

— Sonra mukavele yapılacakmış. Dışarıda çalışamıyacaklarmış..

— Bu da doğru... Maaşlarile bu zamanda geçinemedikleri için mecbur oluyorlar başka iş tutmağa. Meselâ bizim Behzat aktör müdür, pastacı mıdır belli değil. Sahnede ararsanız Butak'ta bulursunuz, orada ararsanız sahnede derler!

— Şehir Tiyatrosu da tamamen rejisörün, yani zatıâlinizin eline teslim ediliyormuş üstadım..

— İşte bunda bir yanlışlık olacak..

— Neden?..

— Şehir Tiyatrosu zaten benim elimde!

Geç kalmıştım. Horozlar ötmeğe başlamıştı. Üsdat uyanmak üzereydi. Veda ederek ayrıldım.

Görünmiyen Adam

Haftanın Gazeli

Çıktı bir hâdise olmaktan epey var ki Girit.
Boğulur Limni, Rodos, gayrı atılmazsa simit!

Bekliyor aç Yunanistan seni, ey müstahsil :
Yüklet erzâkı hemen dostun için, sahile git!

Fon Papen çoktan esir oldu, Göbelsin bu olay
Vuruyor ağzına artık koca bir asma kilit!

Harbi andıkça kalem bir tutuşup, bir buz olup
Kuruyor köhne mürekkep, donuyor köhne divit!

Terkedip oğluna en sonra peri-i şi'ri,
Tutuyor nabz-ı siyasîmizi doktor Ecevit!

Sıtma derdiyle didinmekte bugün Sadi Konuk,
Çünkü bir dâne dahi, mostıralık kalmadı bit!

Bir güzel sevdi gönül, mahvediyor Dehrî-yi,
Çakar almaz, bana nispet, çıra yahut kibrit!

Dehrî-i Zaman

Sergide

Bayan Fahrünnisa Zeyd'in açtığı resim sergisine davetliydiler. Ressam bayan, yaşına ve içtimaî durumuna uygun, kibar, uzun etekli bir tuvalet giymiş, misafirlerini nazik cümlelerle ağırlıyordu.

Birinci rassam, gezdikleri esnada, ikinci ressama sordu :

— Nasıl buluyorsunuz üsdat ?

— Cidden ağır başlı ve olgun...

— Tablolardan mı bahsediyorsunuz, ressamdan mı?

— İkisinden de..

Memur!

Boğaziçi vapurundaydılar. Karşılarındaki yaşlıca yolcu sigarasını yakarken üzerine kibritten bir kıvılcım sıçradı. Bir bez kokusu ortalığa yayıldı. Biri ötekine :

— Bu adam muhakkak memur!

Dedi.

— Nereden anladın?

— Başka herhangi bir meslekten olsa yün elbise giyebilirdi. Halbuki caketi bez kokuyor!

Erkek — Ne tuhaf kuş bunlar, korkmadan etrafımda dolaşıyorlar...
Kız — Onlar bile kafese koyamıyacağını anlamışlar demek!

Hediye

Meşhur doktor oğlunu evlendirecekti.

— Sana düğün hediyesi olarak kendi otomobilimi vereceğim. O zamana kadar sulh olacak, benzin filân da serbest satılır, bol bol gezersin!

Sulh oldu, doktor oğlunu evlendirdi. Çocuk sordu:

— Baba, otomobili ne zaman göndereceksin?

Babası cevap verdi:

— Onun yerine sana bir radyo alırım, Doğrusu sulhun bu kadar çabuk geleceğine ihtimal vermediğim için otomobili vadetmiştim. Şimdi ben kullanacağım!...

TİYATROD

Maksadım sizi ağlatma değil. Ama, gülmek mi l zım ağlamak mı, kestirm te hayli güç.

İnanır mısınız bilmem Yeryüzünde seven bir k dından daha budala ma lûk yoktur bence. Deneme bedava, hemen bir kad kendinize âşık edin. Ond sonra seyredin: Yüzünü bakarken gözleri şaşılaş ağzı bir karış açılır. Sö lediklerinizi, zeki görünm hususundaki gayretler bir kat daha sersem gör nerek dinler dinler de ge anlamaz. Hani, aşk insan aklını başından alır derl ya... Bu sözü herhalde k dınlara bakıp söylemiş ol caklar!..

Bunun pek açık bir n salini Neclâda gördü Neclâ benim sevgilimd Çok hassas kızdır. Zat kadınların en güç taha mül edilenleri en hassasl değil midir? Aman Al hım! Bir tek hassas kad bir erkeği deliye çevirm için yedi sahici delid daha müthiş bir silâ Sevgilim Neclâ da maale pek hassastı. Yani başım cezası idi! İyi kız, hoş k ama hassas!

Buluttan nem kapac kadar alıngan... Başıma işler getirmedi?

Anlatayım da dinleyin

Birgün sevgilimle tiy roya gitmeğe karar verd Bu vesile ile, tiyatron sinemadan çok daha tes bir sanat olduğunu da ö rendim. O hafta Şehir T yatrosunun Dram kısmın güzel bir facia vardı. S siz olun, bir kadınla dra seyretmeğe gitmeyin, do ça tavsiye ederim. B nasılsa o haltı ettim kere. Hoş Neclâyı da ha görmüyor değilim. Har kadın dört saat yalnız ba kalarının konuştuklar dinlemeğe tahammül ede

BİR FACİA

Netekim perde açıldıktan üç dört dakika sonra sevgilim Neclâ fısıl fısıl fikir beyanına başladı:

— Ayol, bu zamanda o ne biçim tuvalet öyle? Büyük annemin gelinlik elbisesine benziyor!

Sinirlenmemeğe çalışarak ve kimsenin duyamıyacağı kadar yavaşça vakanın *dört yüz yıl önce* geçtiğini anlatmağa çalışıyorum. Sevgilim suratını asıyor:

— Sen beni o kadar budala mı sanıyorsun? Dört yüz sene evvel bile olsa bu kadar kötü dikilmiş elbise giyilmez!.

Bende ses yok. Derken jönprömiye sahnedeki sevgilisine şecaat arzediyor:

— Senin için, senin uğruna şimdi gidip tek başıma orduları yaracak, o haini bulacak, kellesini gövdesinden ayıracak, bir tepsiye koyacak...

Cümlenin sonunu duymak kısmet olmuyor. Neclâ beni dürtüşlemede:

— Gördün mü? Erkek dediğin böyle olur. Beni zerre kadar sevmediğin nasıl da belli halinden!..

Öp babanın elini! Ne denir? Tabiî susulur.

Bu sırada dram yavaş yavaş feci âkıbetine yaklaşıyordu. Sahnedeki kadınlar aldıkları bir ölüm haberile acı acı gözyaşı döküyorlardı. Sebep te evvelki genç âşıkın ölümü hakkında gelen bir sahte haberdi. Bu sahte habere bizimki de kandı. Evvelâ bön bön yüzüme bakmağa, sonra hafiften iç çekerek aktörlerin hıçkırık konserine iştirake başladı.

— Canım, Neclâcığım ne var, ne oluyorsun?

— Seni ölmüş sandım.. öyle gibi geldi!

Tam bu aralık sahnede ışıklar sönerek dramın en

— *Arkası 9 uncu sayfada* —

— Karısına elli bin liralık yüzük, kızına kırk bin liralık küpe almış...
— İnanmam... O namuslu adamdır!

Ne demeli?

Ezelî ve ebedî bekârlardan üsdat İbnül Emin Mahmut Kemal'in hafızası kadar zekâsı da, hicvi ve istihzası da meşhurdur.

Akrabalarından bir zat evleniyordu. Fakat tam o esnada kayın validesini kaybetti. Bulunduğu şehirden İbnül Emin Mahmut Kemale telgraf çekti:

«Evlendim. Fakat kaynanam sizlere ömür!„

Üsdat derhal mukabele etti:

"Hangisini tebrik edeyim? Saadet yalnız gelmez mi desem, felâket yalnız gelmez mi, desem, bilemiyorum!„

Almanyadan İsveç vapurile dönen vatandaşlarımız arasında, herkes gibi, benim de birçok tanıdıklarım vardı. Diplomat, tüccar, talebe!. Herbirinden orada gözaltı edildikleri devirlere, kedi encekleri gibi Doğudan Batıya, Batıdan Doğuya, Kuzeyden Güneye, Güneyden Kuzeye taşındıkları zamanlara, deniz üstünde geçirdikleri seyahat müddetine ait acıklı ve gülünç sayısız macere dinledim.

Dört tarafı harabe, gökten ateş yağmuruna tutulmuş bir cehennemde açlık, susuzluk, şekersizlik, tuzsuzluk.. Gazsızlık, elektriksizlik!. Sade suya havuç çorbası baklava, börek, çürümüş bir lâhana yaprağı kiraz veya çilek itibarında!.

Almanların Yahudilere yaptığı zulümler hudutsuz.. Fakat Yahudilerin Almanlara oynadıkları oyunlar da hesapsız!.

Bunlar arasında bir hikâye «Akbaba» okuyucularının ilgisini çekebilmek bakımından bana hepsinden daha enteresan göründü. Anlatan bir talebe.. Etem Sonay!.

— Biliyorsunuz, Almanların pençelerini bütün Avrupanın üzerine bastırıp yaymak üzere oldukları bir sırada oraya gitmiştim. Gene kıtlık, yoksulluk, acı ve ıstırap hâkimdi. Lâkin, ordular zafer hulyası peşinde yıldırım muharebelerine giriştikleri için halk ümitsiz değildi, her türlü mahrumluğu koş görüyordu. Hanover'de yüksek teknik mektebine nehari olarak devam edecektim. Onun için bir aile yanına pansiyoner girdim. Friedrich Schuster ailesi.. Baba, kabak başlı, şişman göbekli, bön bakışlı, ağır hareketli altmışlık bir adam.. Anne koçan gibi.. Uzun bir boy, sırım gibi bir vücut, ince bir boyun, pireyi andıracak

İNGİLİZ RADYOSU

kadar çevik, sade karşısındakini değil, kendisini de yoracak kadar çaçaron.. Bir de oğulları var.. Hans Schuster. Benim yaşımda birşey.. Süzük yüzlü, saz benizli! Silik bir günlük gazetenin haber alma kısmında çalışıyor.. Galiba bir az göğsünden rahatsız.. Onun için de askere alınması ertesi yıla bırakılmış!.

Fena çocuk değil, ilk zamanlar arasıra birlikte gezmeğe çıkıyor, sinemaya gidiyorduk. Sonraları da hep beraber sık sık sığınağa indik.

Fakat Fransa toprakları baştan başa kurtarılıp Müttefikler Alman sınırlarına dayandıkları zaman artık muayene filân hak getire!. Halk hücum kıtaları teşkil olundu. Eli silâh tutan her kes asker edildi, malûm..

Friedrich Schuster'i Doğu cephesine, Hans Schuster'i de Batı cephesine gönderdiler.

Evde kaldık mı, Frau Schuster'le başbaşa.. O, çenesi kırk bir beygir kuvvetindeki konuşma makinesinin hem kocasını, hem oğlunu tehlikeye atılmış görmekten doğan bir teessür ve yeis içinde bulunuşunu tasavvur edin!. Hıçkırıklar arasında Friedrich ile gençliğinde nasıl seviştiğini, Hans'ı küçüklüğünden beri nasıl büyütüp yetiştirdiğini hergün birkaç fasıl anlatıyor.. Mektep kapandı, Amerikan ve İngiliz uçak filoları şehri sık sık ziyaret ediyor, gidilecek bir yer yok.. Evde kalmıya mecburum.. Hava bombardımanlarından ziyade Frau Schuster'in çene bombardımanları beni daha ziyade sıkıyor.. Hele mektup geldi mi, onları durmadan dinlenmeden karşıma geçip okuyor ha, okuyor..

Rundstedt'in mahut delicesine teşebbüsünden sonra Hans'tan artık mektup gelmez oldu. Doğudan baba yazıyor.. Yazıyor ama, her defasında zarfta ve kâğıtta ricat ve firar kokusu fazlalaşıyor..

Nihayet birgün, Frau Schuster'i can evinden vuran acıklı felâket haberi kapıyı çaldı. Ordu namına hareket eden küçük rütbeli bir subay elinde bir demir haç nişanı ve tezkere ile göründü: Hans harb meydanında Almanya için can vermiş!

Frau Schuster kendini yerden yere attı:

— Oğlum, oğlum!

Diyerek haykırdı, bağırdı. Komşular koşuştular, teselli ettiler:

— Hepimizin başına gelen bir iş.. Her aileden birkaç erkek feda ettik! Zamanla hangi yara kapanmıyor, hangi acı dinmiyor..

Kadıncağız yavaş yavaş sakinleşti. Istırap dili-

— Cemil'in nişanlısını gördün mü?... Şiir gibi bir kız: Mevzun, ince, mânalı...
— Eski şiir gibi demek!

nin makanizmasını da bozdu galiba.. Artık fazla konuşmuyor, odasına kapanıyor, vaktinin ekserisini dua etmek, radyo dinlemek, için için ağlamakla geçiriyordu. O arada Hans için mahallenin kilisesinde bir dinî âyin yaptırmak teşebbüsüne girişti. Önümüzdeki pazara hısım akraba, dostlar, komşular ile beraber benim de kilisede bulunmamı rica etti.

Fakat, şimdi pek iyi hatırlamıyorum, iki gün mü, üç gün mü evvel, öğle yemeğine oturacağımız sırada yüzünde hâlâ silinmemiş korku ve heyecan izlerine karşılık, gözlerinde hayata yeni doğmuş gibi sevinç belirtileri odama girdi. Ayaklarının ucuna basarak yanıma yaklaştı. Kulağıma eğildi:

— Hans'ım ölmemiş, dedi, evlâdım yaşıyor.. Ne saadet., Ne saadet!

Şaşırdım ve sevindim. Ne de olsa, o bir insan, bu da bir ana!. Telâşla sordum:

— Nereden haber aldınız?.

Kapıya, pencerelere ihtirazlı nazarlarla baktı. Yeri, tavanı, duvarları dinledi:

— Onu ancak size söyliyebilirim, dedi, malûm ya, cezası idamdır.. Hergünkü gibi bu sabah ta makinenin üstüne kalın mantomu örterek ses düğmesini son haddine kadar kısarak İngiliz radyosunu dinliyordum.

Esirler servisinde adile, sanile, adresile onun da ismini okudular..

— Gözünüz aydın!

Frau Schuster'in yüzündeki korku ve heyecan ifadesi katmerlendi:

— Peki ama, pazar günkü âyin meselesini ne yapacağız? Hans'ın sağ olduğunu açığa vuramam, papaza en yakın akrabama bile söylesem yine ağızdan ağıza yayılır, İngiliz radyosu dinlediğim belli olur, ya boynum ipe gelir, ya vücudum kurşunla delik deşik edilir.

— O halde..

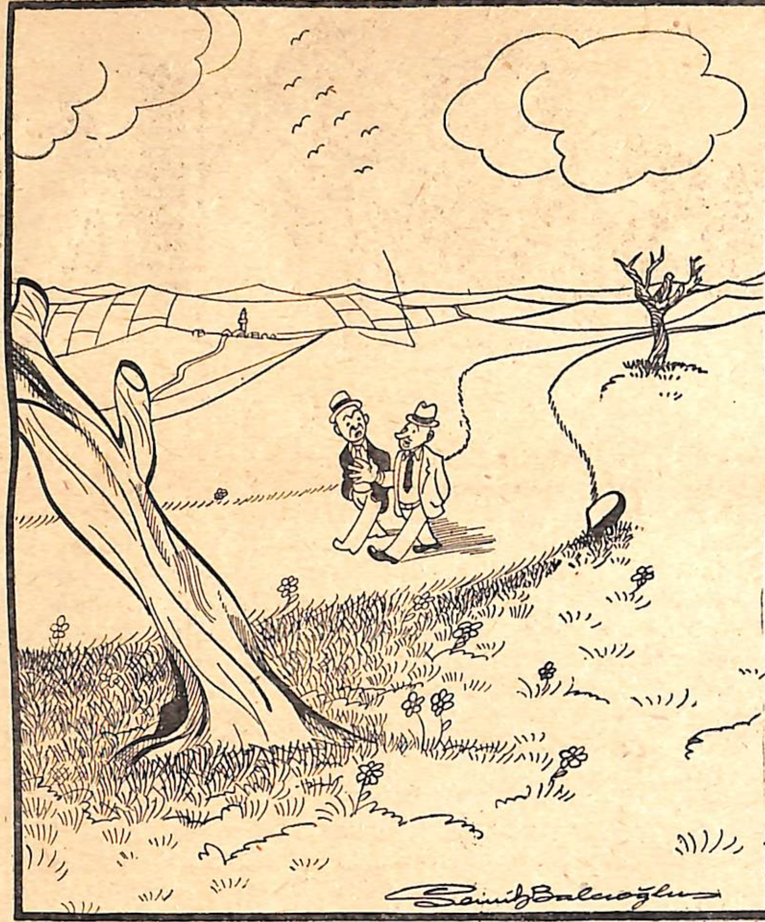
— Allah günahımızı affetsin, çaresiz pazar günü kiliseye gideceğiz, sağ olan bir adam için ruhanî âyin yaptıracağız..

* *

Pazar günü Frau Schuster'le beraber ağır ağır kiliseye doğru yürürken yüzümüzdeki teessür ve ıstırap maskesini her adımda katılaştırmağa çalışıyorduk. Birden mâbedin kapısından baktık, loş Tanrı evinde hısımdan, akrabadan, komşudan, tanıdıktan kimsecikler yok.. İçerisi bomboş.. Kürsüde şaşkın ve sabırsız bekliyen papaza görünmeden tabana kuvvet eve kaçarken biribirimize fısıldaşıyorduk:

— Meğer İngiliz radyosu dinliyen ne kadar çokmuuş!.

Ahmet Hidayet

— Son nazariyelere göre vücuda en faydalı vitaminler şu otlarda varmış...

— Aman birader, karaborsacılar duymasın: Dağlarda bayırlarda yeşillik bırakmazlar!

Kim bir Ev sahibi olmak istemez?

YAPI VE KREDİ BANKASI

ANONİM ŞİRKETİ

●

Bütün Sigortalarınız için

DOĞAN

SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul - Bahçekapı - Birinci Vakıf Han

Telefon. 24267 - 1

Banka - KREDİ
Sigorto - DOĞANTAŞ İstanbul

TİYATRODA BİR FACİA

[Başı 6 ncı sayfada]

kuvvetli kısmı karanlıkta ve sessizce geçmeğe başladı. Halk nefesini tutmuş bu sessiz anları âdeta içiyordu. Birdenbire Neclâ telâşlandı:

— Sahnede ses sada kesildi.. Ne var acaba?

— ?!..

— Sana söylüyorum.. Put gibi ne susuyorsun, söylesene: Ses sada neye kesildi?.

Tam cevap vermeğe hazırlanıyordum ki, Neclânın merak ettiği ses, ters taraftan, ensemize doğru gürledi:

— Sus be hanım, suuus!. Yarım saattır ne dır dır edip duruyorsun?. Sus!

Bütün hıncımla Neclânın kulağına eğildim:

— İşte, istediğin ses geldi!

Ve kemâli rezaletle yerimizden kalkıp dışarı fırladık.

Bir daha hassas kadınla tiyatroya mı?.. Tövbeler tövbesi!.

Karga

Tefrika No. 7

Yazan : A. H. REEL

— Ah.. Sen ne iyi kadınsındır.. Beduşum... Bak sana doğrusunu söyliyeyim.. Hazırladığım birkaç levha var.. Talik, sülüs, celi.. Herkes eski yazı meraklısı ama, mübarekler gene altmışar, kâğıttan fazla etmiyor.. Birkaç yüz oradan alabileceğim.. Dört yüz de plâklardan.. Evdeki bir iki antika çanak tabağı karıya hissettirmeden aşırabilirsem, beş altı yüz de onlar eder.. Bin beş yüzü güç doldurabileceğim.. Halbuki dar mini mini Allahın belâsı bir apartmana en aşağı iki bin lira hava parası istiyorlar.. Perdesi, mobilyası, muşambası.. İki bin de öyle gidecek.. Dört binin yolunu bulamadım da işi savsaklamam ondan da... Yoksa..

— Haklısın, canikom.. Zarar yok.. Sen bin beş yüzü getir.. Bu kadarı veren Allah elbet üstünü de gönderir!

— Şüphesiz şekerim.. Benim de maksadım nedir.. Senin başlı başına bir yuvan, daha doğrusu seninle benim, şöyle müşterek bir yuvamız olması.. O zaman levhalarımın bir kısmını gelir, orada yazarım.. Şarkıları birlikte onun bol ilham veren hariminde besteleriz. Arada dostlarımızı çağırıp eğleniriz. Şimdiden tasavvur ediyorum, öyle rahat edeceğiz, öyle mesut olacağız ki Beduşum...

— İnşallah !.

Cabir efendi, diz çöktüğü yerden kalktı. Üstünü başını düzeltirken eli yeleğinin cebindeki saatin kabarıklığını hissedince dikkatle alâkadar olmak ihtiyacını duydu. Saatini çıkarıp baktığı anda bir feryat kopardı :

— Ooo.. Çok gecikmişim şekerim.. İkiye çeyrek var.. Bir araba bulabilirsem âlâ.. Yoksa gene tabana kuvvet Fatihi boylamak zorunda kalacağım.. Haydi Allahaısmarladık, yavrum !. Kalkma.. Yataktan çıkma.. Üşürsün..

Cabir efendi, Bedianın ince uzun parmaklı elinin üstüne ve altına kuru bir buse kondurduktan sonra şapkasını giydi. İsteksiz adımlarla kapıya doğru yürüdü. Kanadı açtı. Hasret ve iştah ile birlikte teessür dolu nazarlarla genç kadına baktı. Kapıyı çekti. Tahta basamaklarda ayakkabısının çıkardığı gürültüler odada pek hafif ve sağır akisler yapabiliyordu. Bedia yatağın içinde yalnızlığın verdiği sonsuz bir serbeslikle gerindi :

— Allah belânı versin senin e mi pinpon, diye söylendi, deminden beri iliğimi, kemiğimi kuruttun.. Cehennemin dibine kadar yolun açık olsun! İnsan fazladan beş on para kazanmak için kimlerin yüzüne gülmeğe, neleri hazmetmeğe, ne roller oynamıya mecbur kalıyor !.

Lâmbayı söndürdü, yattı. Yorganı başına çekti. Adaleleri ve sinirleri gevşemiş olan vücudunu uykunun öncü kuvvetleri istilâ etmişti. Asıl kuvvetlere, ram olmıya hazır bulunduğunu bildiren birer teslim işareti gibi esnemeler yekdiğerini takibediyordu.

IV

Cabir efendi, Fatih medresesinin köşesinden Halice doğru inen cadde üzerindeki ikinci sokakta oturuyordu. İki katlı ahşap evine ancak sabaha karşı saat üçte dönebildi. Sokak kapısını mümkün olduğu kadar az patırdı ederekten açtı. Bir kibrit çaktı, taşlıkta kenarda duran idare lâmbasını yaktı. Merdiveni çıkarken basamakların ortasına basıyordu. Bu suretle onların pek muvazeneleri bozulmuyor, fazla gıcırtı olmuyordu. Yoksa şaşırıp ta sağa veya sola ağırlığını vermiş olsaydı, bu sonsuz sessizlik içinde sade karısını yatağından sıçratacak gürültüler ortalığı kaplamakla kalmıyacak, belki çivisi gevşemiş tahtalardan biri birdenbire fırlayıp suratına çarpacaktı.

Sofaya eriştiği zaman büsbütün ayaklarının ucunda yükselerek vücudunu bir kuş kadar hafifletmeğe çalıştı.. Oda kapısı açıktı. İçeriyi iskemlenin üzerinde, kısıldığı için tütmüş ve her tarafı ise boğmuş başka bir idare lâmbası bir ölü gözü solgunluğu ile ancak loş ve gölgeli bir hale getirebiliyordu. Zaman zaman dışarıya hırıltılı bir nefes alıp verme aksediyordu.

Cabir efendi, bu manzara ve bu ses karşısında titredi. Seyyide hanım, Allah saklasın, uyanıp ta saate bakacak olursa kızıl kıyametin kopacağı muhakkaktı, onun için Hafız, karşıdaki yemek odasında soyunup döndükten sonra bir yılan ağırlığı ve ihtiyatkârlığı ile öteki odaya süzüldü ve karısının yatağı yanında hazırlanmış, yorganı kıvrılarak açılmış yer yatağına uzandı. Aşağıdan getirdiği idareyi «püf!» diye söndürdü. Sağa, sola dönmekten, esnerken gürültü çıkarmaktan korkarak dümdüz yattı kaldı.

Seyyide hanım, hergün sabah namazına kalkardı. Tabiî o gün de bu itiyadında bir değişiklik görülmedi. Fakat kocasının geceleri kütüphanede çalıştığına kani olduğu için onu rahatsız etmemeğe gayret gösterir, muslukta abdest alırken fazla şakırtı, şukurtu yapmaz, duaları içinden okurdu. Ama o sabah evdeki acayip koku dini bütün müslüman kadının ruhunda bir takım şüphelerin uyanmasına sebeboldu. Yatak odasına dehşetli ispirto sinmişti. Namazdan sonra fırçalayıp temizlediği kocasının elbiselerinde de bir meyhane kokusu vardı. Bu koku bir defa da Karaköy ile Tophane arasından tramvay ile geçerken burnuna gelmişti. Hafız, yorganın bir ucunu iki ayağına sıkıştırmış, göğsü bağrı açık horlıyaraktan uyuyordu. Horluyordu, çünkü başı yastıktan aşağıya kaymıştı. Sakalının uzunca kılları da göğsüne dayandıktan sonra geriye kıvrılır gibi bir hal almışlardı. Saat sekize doğru Seyyide hanım geldi, onu kolundan tutup salladı :

— Hafız, haydi kalk artık, işine geç kalacaksın !.

Cabir efendi, olduğu yerde sıçradı. Zorla gözlerini açtı, başını güç halle yastığın üstüne kaldırdı. Gerindi, esnedi.

— Demek vakit o kadar ilerledi ha !.

— Tabii.. Birkaç lokma birşey yiyip gidinceye kadar dokuzu bulur.. Ama, dün akşam her zamankinden daha geç kaldın galiba !.

— Bilmem, ihtimal on iki idi..

— Ne münasebet.. Ben on ikiyi çeyrek geçeye kadar bekledim..

— Efendim, bendeki fena huy, nedir biliyor musun ?. Şu kitapların listesini yapacağım değil mi ? Alsam, kabına baksam, adını listeye yazıp sıraya koysam ya.. Hayır.. Şurasından, burasından da okumaya kalkıyorum.. Haydi, dalıyor, kalıyorum..

Seyyide hanım cevap vermedi. Cabir efendi davrandı. Baklava biçimi dikişli pazen hırkasını giydi. Elini yüzünü yıkadı, Mutfakta üzeri beyaz muşamba örtülü cilâsız küçük masanın başına oturdu.

Ekmeğini birkaç defa ısırdı. Çukur tabaktaki zeytinden iki üç tane ağzına attı. Seyyide hanım üstünün birkaç yeri bereli emay maşrapada hazırladığı çayın bir kısmını beli dar bardağa boşalttı. Kocasının karşısına geçti.

— Ey Hafız, dedi, dün akşam neredeydin, hesap ver, bakalım.

(Arkası var)

GAZİANTEPTE GAZETELER BAYİİ:

M. UGRAŞ'A

Üçüncü defa gönderdiğimiz mektubun cevabını bekliyoruz!

TAZE KREMA

Günlük tuzsuz tereyağı

Yemeklik tuzlu tereyağı

Veral

YAĞ SERGİSİ

İstiklâl caddesi, Parmakkapı

No. 64 Tel: 41775

KIRMIZI VE SİYAH

•

Cennetin Anahtarları!

Arif Bolat Kitabevinin yeni neşrettiği bu iki roman, dünya edebiyatının iki eşsiz eseridir.

SERVET!

Servet, bazı kazma kürekle alın teri, bazı göznuru dökülerek kazanılır. Fakat bazı da bir Millî Piyango, en zahmetsiz şekilde sizi zengin etmeğe yeter!

İlân ve beyan ederim ki:

CİLD GIDASI OLAN BU BİOCEL CİDDEN ŞAYANI HAYRETTİR

Cildin yemek iktidarında olduğunu ispat ediyor.

Doktorum, bu hususi cild gıdasında mevcut olan Biocel'in büyük bir itina ile seçilmiş genç hayvanlardan istihsal edildiğini söyledi. Biocel cildin derinliklerine nüfuz ve genç, taze ve açık olmak için kendisine lâzım olan gıdayı temin eder. Meşhur bir Viyana üniversitesi profesörü tarafından keşfedilen bu BİOCEL (penbe renkteki) Tokalon Kremi terkibinde tam cild ensacını beslemek için icap eden miktarda mevcuttur. Akşamları yatmazdan evvel bu kremi ve sabahları da (beyaz renkteki) Tokalon Kremini kullanınız. Üç gün zarfında teninizin gayri saf maddelerinden, yüzünüzün zayıflamış ve gevşemiş adalelerinden kurtulmağa başladığını göreceksiniz. Viyana Üniversitesi hastanelerinin birinde Prof. Dr. Stejskal tarafından 55 ile 72 yaşlarındaki kadınlar üzerinde yapılan tecrübeler neticesinde yüz buruşukluklarının altı hafta zarfında kaybolduğu sabit olmuştur

---

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız.

Necati ismine dikkat

Bahçekapı: SALİH NECATİ

7000 SENE EVVEL

Meşhur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri oldugunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

OOO

BUGÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR

Bira besler, serinletir, neşe verir.

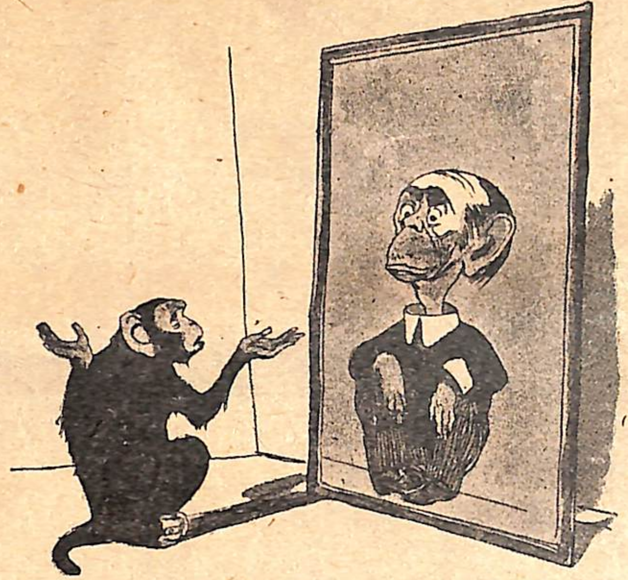
Sahibi ve neşriyat müdürü: Yusuf Ziya ORTAÇ

Basıldığı yer: İbrahim Horoz Basımevi

Dünya Karikatürleri

Rembrant'ın meşhur tablosu :
Anatomi dersi!

GÖBELSİN RESMİ KARŞISINDA :
Maymun — Ne diye insan rolüne çıktın a maymun!

HAFTANIN SEÇME KARİKATÜRLERİ

Zamane hizmetçisi — Hanım ortalık süpüriy!.. Bey bulaşık yıhıy!.. Ben bu evin hızmatçısıyım... Ne diyacaksan bağa di....

— *Cumhuriyet* —

Satıcı — Kırk iki lira doksak dokuz kuruş!.. Yedek yakaylan yedek kol da caba...

Alıcı — Tevekkeli, şeyhlik taslıyan doktor gömleğini yıkatıp suyunu müridlerine içirmemiş!..

— *Cumhuriyet* —

TRAMVAYLARDAN ATLIYANLARDAN 25 LİRA AĞIR PARA CEZASI ALINACAK — Gazetelerden

Günde iki defa tramvaydan atlıyan bir vatandaşın acıklı durumu...

— *Şaka* —

AKBABA NEŞRİYATI:

Göç: Yusuf Ziya Ortaç (100 kuruş) — Ocak: Yusuf Ziya Ortaç (50 kuruş) — Millet ve İnsan: Peyami Safa (75 kuruş) — Dost Görünen Düşman: Ömer Rıza Doğrul (75 kuruş) — Kahramanlık Şiirleri (75 kuruş) — Akbaba koleksiyonu (600 kuruş).

Umumî satış merkezi: İstanbul, Ankara caddesi, Akbaba idarehanesi.